

18.1.3 Glazuur als glas, en puur

Glazuur 📖 is een glasachtige afdeklaag die op aardewerk wordt gebakken om het te verfraaien en verduurzamen, en waterdicht te maken. Het is een waterig mengsel van porseleinaarde, vermengd met tin of lood. De man of vrouw die het aardewerk glazuurde werd verglaas(t)er genoemd.

Siliciumoxide (SiO_2) is net als bij glas het hoofdbestanddeel. Daarnaast dient een metaaloxide als hechtingsmiddel, en smeltmiddelen om het glazuur op een gepaste temperatuur te doen opsmelten. Het bindmiddel, meestal aluminiumoxide (Al_2O_3) wordt aangetroffen in kaolien, ook Chinaclay 📖 genoemd.

Hiervan wordt een vloeibare pap gemaakt waaraan kleurcomponenten worden toegevoegd. Zo geeft koper een groene kleur, kobalt een blauwe, ijzer een roodbruine ... **Geglazuurde** stukken plaats je op een driepikkeltje zodat ze niet vastsmelten.

Voor een glazuur gekend is, zijn vele tests nodig.

<http://www.geerttheunissen.nl/cursus/glazuur/glazuurboek.htm>

18.1.4 Klei vormen en kneden

Klei vorm geven 📖 kan door boetseren 📖: rollen, slierten; (potten) draaien en gieten.

Voor het **gieten** 📖 worden vormen in gips gemaakt waarin de vloeibare klei gegoten wordt. Gips onttrekt vocht aan de klei. Het week blijvende binnenste wordt er na enkele minuten terug uitgegoten.

Het soepel **kneden** 📖 van de (gezuiverde) klei is de belangrijkste bewerking. Voor het bakken moet alle lucht eruit gekneet zijn. Resterende luchtbelletje zetten uit in de oven en doen het stuk exploderen. En dit kan ook de andere stukken beschadigen.

Door met twee handen een klomp(je) klei op tafel naar voor en achter te bewegen krijgt dat de vorm van een ossenkop 📖. Zo wordt deze kneedmethode dan ook genoemd. (Als je het met 1 hand doet krijg je een soort spiraaltechniek.)

Je kan gelijkmatige **slangen rollen** van klei, en die spiraalsgewijs op elkaar kleven om een pot te maken. Contactvlakken maak je een beetje extra nat. Je drukt ze ook goed aan, zodat ook daar geen luchtbellens tussen kunnen zitten. Je kan de ribbels meer of minder gelijkstrijken of wassen.

Je kan met een deegrol op een tafel tussen twee even dikke latjes ook gelijkmatige **platen rollen**. Die kan je dan in vormen snijden en de stukken als hierboven aan elkaar lassen.

Pijpenstrootje (📖 *Molinia caerulea*) is een grassoort die graag tussen heide groeit en geen knopen in de stengel heeft (enkel 1, heel dicht tegen de grond). Dat maakte de halm geschikt om er klei (of klei met leem) rond te draaien om zo de steel van een pijp te maken 📖📖. Het werd ook gebruikt om de stelen te reinigen.